

strona: 1/17 Wersja nr: 12.0

Data wydania: 20/02/2024

Zastępuje: 26/08/2021

CLP095

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

Identyfikator produktu

Postać produktu : Mieszanina

Nazwa handlowa : Compressor Oil ND11 Grupa produktów : Produkt handlowy

Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane <u>1.2.</u>

Istotne zidentyfikowane zastosowania 1.2.1.

Kategoria głównego zastosowania : Zastosowanie zawodowe

Zastosowanie substancji/mieszaniny : Środki smarne

Odradzane zastosowanie

Brak dodatkowych informacji

Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Toyota Motor Europe Bourgetlaan 60 B 1140 Brussel Belgium

T +32 (0)2 745 20 11

hazmat@toyota-europe.com

: Odniesienia do innych sekcji 16 Krajowy przedstawiciel

1.4. Numer telefonu alarmowego

Numer telefonu alarmowego : + 32 3 575 55 55 (24/7)

Kraj/obszar	Organ/Spółka		Numer telefonu alarmowego	Komentarz
Polska		ul. Teresy 8 P.O. BOX 199 90950 Łódź	+48 42 63 14 724	

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń

Klasyfikacja substancji lub mieszaniny **2.1.**

Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr. 1272/2008 [CLP]

Działanie uczulające na skórę, kategoria 1 H317 Działanie mutagenne na komórki rozrodcze, H341

kategoria 2

Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego –

zagrożenie przewlekłę, kategoria 3

Pełny tekst H- oraz stwierdzenia EUH: patrz sekcja 16

Szkodliwe skutki związane z właściwościami fizykochemicznymi, skutki działania na zdrowie człowieka i środowisko.

Brak dodatkowych informacji

strona : 2 / 17 Wersja nr : 12.0

Data wydania : 20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

2.2. Elementy oznakowania

Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr. 1272/2008 [CLP]

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia

(CLP)

GHS07

Hasło ostrzegawcze : Uwaga

Zawiera : 2,3-epoksypropylo neodekanian

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia (CLP) : H317 - Może powodować reakcję alergiczną skóry.

H341 - Podejrzewa się, że powoduje wady genetyczne (droga pokarmowa). H412 - Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe

skutki.

Zwroty wskazujące środki ostrożności

(CLP)

: P201 - Przed użyciem zapoznać się ze specjalnymi środkami ostrożności.

P273 - Unikać uwolnienia do środowiska.

P280 - Stosować rękawice ochronne, odzież ochronną, ochronę oczu,

ochronę twarzy.

P302+P352 - W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ: Umyć dużą ilością

wody z mydłem.

P308+P313 - W przypadku narażenia lub styczności: zgłosić się pod opiekę

lekarza.

P501 - Zawartość i pojemnik usuwać do upoważnionego zakładu usuwania

odpadów.

2.3. Inne zagrożenia

Inne zagrożenia : Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB : Nie zawiera substancji PBT i/lub

vPvB ≥ 0,1% ocenionych zgodnie z załącznikiem XIII REACH.

Mieszanina nie zawiera substancji włączonej(-ych) do wykazu ustanowionego zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia REACH ze względu na właściwości zaburzające układ hormonalny lub nie jest zidentyfikowana jako zaburzająca układ hormonalny zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/2100 lub w rozporządzeniu Komisji (UE) 2018/605 w stężeniu równym lub większym niż 0,1 % wag.

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

3.1. Substancje

Nie dotyczy

3.2. Mieszaniny

Nazwa substancji	Identyfikator produktu	%	Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr. 1272/2008 [CLP]
tris (metylofenylo) fosforan	Numer CAS: 1330-78-5 Numer WE: 215-548-8 REACH-nr: 01-2119531335- 46-xxxx	1	Repr. 2, H361 Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 1, H410

strona: 3 / 17 Wersja nr: 12.0

Data wydania : 20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

Nazwa substancji	Identyfikator produktu	%	Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr. 1272/2008 [CLP]
2,3-epoksypropylo neodekanian	Numer CAS: 26761-45-5 Numer WE: 247-979-2	1	Skin Sens. 1, H317 Muta. 2, H341 Aquatic Chronic 2, H411

Pełny tekst H- oraz stwierdzenia EUH: patrz sekcja 16

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

Porady dodatkowe : Ratownicy: należy pamiętać o swojej własnej ochronie!. Zobacz rubrykę 8,

jeżeli chodzi o indywidualne aparaty ochronne, jakie należy stosować. Nigdy

niczego nie podawać doustnie osobie nieprzytomnej. W przypadku

wątpliwości lub nieustępujących objawów, zawsze zasięgnąć porady lekarza. Przedstawić lekarzowi dołączoną Kartę Charakterystyki Substancji

Niebezpiecznej.

Wdychać : Wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze, zapewniając mu ciepło

i utrzymując w pozycji spoczynkowej. W przypadku wątpliwości lub nieustępujących objawów, zawsze zasięgnąć porady lekarza.

Kontakt ze skórą : Zdjąć skażone ubranie i obuwie. Delikatnie umyć dużą ilością wody z

mydłem. Wyprać zanieczyszczoną odzież przed ponownym użyciem. W przypadku wątpliwości lub nieustępujących objawów, zawsze zasięgnąć

porady lekarza.

Kontakt z oczami : Należy natychmiast ostrożnie, ale gruntownie przepłukać oczy zalecanymi

preparatami lub wodą. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać. W przypadku wątpliwości lub nieustępujących

objawów, zawsze zasięgnąć porady lekarza.

Przyjęcie : Dokładnie przepłukać usta wodą. NIE wywoływać wymiotów. Zasięgnąć

porady/zgłosić się pod opiekę lekarza.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Wdychać : Zagrożenia dla zdrowia nie są znane ani spodziewane w przypadku

normalnego stosowania.

Kontakt ze skórą : Może powodować reakcję alergiczną skóry. Długotrwały kontakt ze skórą

może powodować podrażnienie skóry i/lub jej stan zapalny. Mogą

występować następujące objawy: Zaczerwienienie, Ból, Wysypka/zapalenie.

Kontakt z oczami : Mogą występować następujące objawy: Podrażnienie oczu, Ból,

Zaczerwienienie, Zaburzenia wzroku.

Połkniecie : Może powodować podrażnienie układu trawiennego, mdłości, wymioty i

biegunkę.

Objawy przewlekłe : Podejrzewa się, że powoduje wady genetyczne (doSGtny).

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Leczenie objawowe.

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze : ditlenek wegla (CO2), proszek, piana odporna na alkohol, rozpylana woda.

strona : 4 / 17

Wersja nr : 12.0

Data wydania : 20/02/2024

CLP095

Zastępuje: 26/08/2021

Nieodpowiednie środki gaśnicze : Zwarty strumień wody.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Specyficzne ryzyka: : Niepalny. Ryzyko wybuchu pod wpływem ciepła, poprzez zwiększenie

ciśnienia wewnętrznego.

Niebezpieczne produkty rozkładu w

przypadku pożaru

: Tlenki węgla (CO, CO2). Tlenki fosforu.

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Instrukcje gaśnicze : Ewakuować teren. Schłodzić narażone pojemniki rozpylaną wodą lub mgłą

wodną. Powstrzymać płyny gaśnicze poprzez obwałowanie. Unikać

zanieczyszczenia środowiska wodą używaną do gaszenia pożaru.
Ochrona w przypadku gaszenia pożaru : Nie interweniować bez stosownego wyposażenia ochronnego. Sa

: Nie interweniować bez stosownego wyposażenia ochronnego. Samodzielny, izolujący aparat ochronny do oddychania.

Inne informacje : Nie dopuścić do odpływu ścieków z gaszenia pożaru do kanalizacji lub

cieków wodnych. Usunąć odpady zgodnie z przepisami prawnymi

dotyczącymi ochrony środowiska.

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

6.1.1. Dla osób nienależących do personelu udzielającego pomocy

Dla osób nienależących do personelu udzielającego pomocy

: Oddalić zbędny personel. Pozostać po stronie, z której wieje wiatr. Zapewnić odpowiednią wentylację. Nosić zalecany indywidualny sprzęt ochronny. Zobacz rubrykę 8, jeżeli chodzi o indywidualne aparaty ochronne, jakie należy stosować. Nie wdychać oparów. Unikać kontaktu ze skórą, oczami lub ubraniami. Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić.

6.1.2. Dla osób udzielających pomocy

Dla osób udzielających pomocy

 Upewnić się, że wdrożono procedury i szkolenia dot. natychmiastowego odkażania i usuwania. Zobacz rubrykę 8, jeżeli chodzi o indywidualne aparaty ochronne, jakie należy stosować.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie dopuścić do dostania się do wód powierzchniowych i kanalizacji. Powiadomić władze, jeżeli produkt dostanie się do ścieków lub wód publicznych. Zabrudzoną, zużytą po umyciu wodę trzymać na osobności i usunąć.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Procesy czyszczenia

: Jeżeli jest to bezpieczne zahamować wyciek. Zatamować rozlany płyn. Powstrzymać wycieki z wałów lub absorbentów, aby zapobiec przedostawaniu się do kanalizacji lub cieków wodnych. Rozlanie małych ilości płynu: zebrać w niepalnym materiale chłonnym i zgarnąć łopatą do pojemnika w celu usunięcia. Zebrać rozlany/rozsypany w dużej ilości produkt przez pompowanie (stosować pompę przeciwwybuchową lub ręczną). Umieścić pozostałości w beczce celem usunięcia zgodnie z obowiązującymi przepisami (patrz sekcja 13). Produkt ten wraz z opakowaniem powinien być usunięty w bezpieczny sposób zgodnie z miejscowymi przepisami.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Zobacz rubrykę 8, jeżeli chodzi o indywidualne aparaty ochronne, jakie należy stosować. Zobacz rubrykę 13, jeżeli chodzi o usuwanie odpadów powstałych przy czyszczeniu.

strona: 5 / 17 Wersja nr: 12.0

Data wydania: 20/02/2024

Zastępuje: 26/08/2021

CLP095

SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie

Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego : Przed użyciem zapoznać się ze specjalnymi środkami ostrożności. Nie postępowania

używać przed zapoznaniem się i zrozumieniem wszystkich środków bezpieczeństwa. Po użyciu należy natychmiast zamknąć pokrywę. Zapewnić odpowiednią wentylację. Stosować wymagane środki ochrony indywidualnej. Zobacz rubrykę 8, jeżeli chodzi o indywidualne aparaty ochronne, jakie należy stosować. Nie wdychać oparów. Unikać kontaktu ze skórą, oczami lub ubraniami. Zastosować wszelkie środki ostrożności w celu uniknięcia mieszania z innymi Materiały niezgodne, Patrz część 10 na temat meteriałów niezgodnych. Zapewnić właściwą kontrolę procesu w celu unikniecia nadmiernego uwolnienia odpadów (temperatura, stężenie, pH, czas). Unikać uwolnienia do środowiska. Zanieczyszczonej odzieży ochronnej nie wynosić poza miejsce pracy. Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić. Nie palić pustych beczek i nie przecinać ich palnikiem.

Nigdy nie stosować ciśnienia do opróżniania pojemnika.

Zalecenia dotyczące higieny

: Przestrzegać odpowiednich reguł BHP stosowanych w przemyśle. Przed jedzeniem, piciem, paleniem i przed opuszczeniem pracy umyć ręce i wszystkie narażone części ciała wodą z łagodnym mydłem. Nie jeść, nie pić i nie palić podczas używania produktu. Nie przechowywać razem z żywnością, napojami i paszami dla zwierząt. Zdjąć skażoną odzież. Oddzielić ubrania robocze od wyjściowych. Czyścić je oddzielnie. Wyprać zanieczyszczoną odzież przed ponownym użyciem.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

Warunki przechowywania

: Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty. Przechowywać w suchym, chłodnym i bardzo dobrze wietrzonym miejscu. Przechowywać z dala od niezgodnych materiałów wymienionych w części 10. Otamować instalacje magazynujące, aby zapobiec zanieczyszczeniu gleby i wody w przypadku rozlania.

Materialy niezgodne

: Silne utleniacze. Gaz.

Ciepło i źródła zapłonu

: Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić. Chronić przed bezpośrednim światłem słonecznym.

Szczególne przepisy dotyczące opakowania : Pojemniki, które zostały otwarte powinny być ponownie szczelnie zamknięte i przechowywane w pozycji pionowej, aby zapobiec wyciekom.

Przechowywać we właściwie oznakowanych pojemnikach.

Materialy pakunkowe

: Przechowywać wyłącznie w oryginalnym opakowaniu.

Niemcy

Niemiecka klasa przechowywania (LGK) : LGK 12 - Ciecze niepalne

Szwajcaria

Klasa składowania (LK) : LK 6.1 - Materialy toksyczne

strona : 6 / 17 Wersja nr : 12.0 Data wydania :

20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Odniesienia do innych sekcji: 1.2.

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

8.1. Parametry dotyczące kontroli

8.1.1 Krajowe wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy i dopuszczalne wartości biologiczne

tris (metylofenylo) fosforan (1330-78-5)			
Chorwacja - Najwyższe dopuszczalne stężenie na stanowisku pracy			
GVI (OEL TWA)	0,1 mg/m³		
KGVI (OEL STEL)	0,3 mg/m³		
Niemcy - Najwyższe dopuszczalne stężenie	Niemcy - Najwyższe dopuszczalne stężenie na stanowisku pracy (TRGS 900)		
Nazwa miejscowa	Tritolylphosphat, Isomere, frei von o-Isomeren		
Wartość dopuszczalna na stanowisku roboczym (mg/m³) (TRGS900)	5 mg/m³ (the risk of damage to the embryo or fetus can be excluded when AGW and BGW values are observed-inhalable fraction (Tritolyl phosphate, isomers, ''free of o-isomers'')		
Współczynnik ograniczenia ekspozycji szczytowej	2(II)		
Uwaga	Y - Ein Risiko der Fruchtschädigung braucht bei Einhaltung des Arbeitsplatzgrenzwertes und des biologischen Grenzwertes (BGW) nicht befürchtet zu werden; H - hautresorptiv; DFG - Senatskommission zur Prüfung gesundheitsschädlicher Arbeitsstoffe der DFG (MAK-Kommission)		
Kategoria chemiczna	Notacje dot. skóry		
Odniesienie regulacyjne	TRGS900		
Rumunia - Najwyższe dopuszczalne stężenie	Rumunia - Najwyższe dopuszczalne stężenie na stanowisku pracy		
Nazwa miejscowa	o-Tricrezilfosfat		
OEL TWA	0,1 mg/m³ (o-Tricresyl phosphate)		
OEL STEL	2 mg/m³ (o-Tricresyl phosphate)		
NDS kategorii chemicznej	Notacje dot. skóry		
Uwaga	P - posibilitatea unei penetrări cutanate importante		
Odniesienie regulacyjne	Hotărârea Guvernului nr. 1.218/2006 (Hotărârea nr. 53/2021)		

8.1.2. Zalecanych procedur monitorowania

Metoda monitoringu	
Metoda monitoringu	Kontrola powietrza, z którego korzystają ludzie. Kontrola powietrza w pomieszczeniu.

8.1.3. Tworzą się substancje zanieczyszczające powietrze

Brak dodatkowych informacji

strona : 7 / 17

Wersja nr : 12.0

Data wydania :

Data wydania 20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

8.1.4. DNEL i PNEC

Dodatkowe informacje

: Zalecane metody nadzoru :. Kontrola powietrza, z którego korzystają ludzie. Kontrola powietrza w pomieszczeniu

8.1.5. Zarządzanie pasmami ryzyka

Brak dodatkowych informacji

8.2. Kontrola narażenia

Środek/środki techniczne

: Zapewnić odpowiednią wentylację. W bezpośrednim sąsiedztwie miejsca potencjalnego narażenia powinny się znajdować myjki do oczu oraz prysznice bezpieczeństwa. Środki organizacyjne przeznaczone do unikania/ograniczania odprowadzania, rozpraszania i narażenia. Bezpieczne postępowanie: patrz sekcja 7.

Osobiste wyposażenie ochronne

: Rodzaj wyposażenia ochronnego musi być dobrany odpowiednio do stężenia i

ilości niebezpiecznej substancji w konkretnym środowisku pracy.

Ochrona rąk

: Zakładać rękawice odporne na substancje chemiczne (atestowane według EN 374). Właściwy materiał: Kauczuk butylowy. Czas przebicia: zapoznać się z zaleceniami producenta. Grubość materiału rękawic: nie określono. Jakość rękawic odpornych na chemikalia musi być wybrana zależnie od stężenia

niebezpieczeństwa i ilości substancji w miejscu pracy.

Ochrona oczu : Używać odpowiednich okularów ochronnych (EN166): Okulary ochronne z

zabezpieczeniami po bokach

Ochrona ciała : Nosić odpowiednią odzież ochronną. Zalecane noszenie kombinezonu, fartucha

i butów.

Ochronę dróg oddechowych : W przypadku niewystarczającej wentylacji, nosić odpowiedni aparat

oddechowy. Półmaska (DIN EN 140). Pełna maska (DIN EN 136). Rodzaj filtru: A

(EN 14387). Klasę filtra ochrony dróg oddechowych należy koniecznie

dopasować do maksymalnego stężenia substancji szkodliwych

(gaz/opary/aerozol/cząsteczki),które może powstawać przy obchodzeniu się z produktem. Przy przekroczeniu stężenia należy użyć urządzeni (EN 137)

Ochrona przed zagrożeniem termicznym

: Niewymagany w normalnych warunkach użytkowania. Używać przeznaczonego

do tego sprzętu.

Kontrola narażenia środowiska

: Unikać uwolnienia do środowiska. Należy postępować zgodnie z właściwymi

przepisami UE w zakresie ochrony środowiska.

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Postać : Ciekły
Kolor : jasnożółta.
Wygląd : Ciekły.
Zapach : Niewielki.
Próg zapachu : Brak danych
Brak danych

Temperatura topnienia/krzepnięcia : Brak danych

Temperatura krzepnięcia : Niedostępny

strona: 8 / 17 Wersja nr: 12.0

Data wydania : 20/02/2024

Zastępuje: 26/08/2021

CLP095

Początkowa temperatura wrzenia i zakres

temperatur wrzenia

Palność materiałów : Niepalny

Tunicoo materialev . Triopaniy

Właściwości wybuchowe : Nie dotyczy. Kontrola nie jest konieczna, ponieważ w molekule nie istnieją

żadne grupy chemiczne, które pozwalają wnioskować na możliwe

wybuchowe właściwości.

Właściwości utleniające : Nie dotyczy. Nie jest konieczne stosowanie procesu klasyfikacji, ponieważ

w molekule nie ma grup chemicznych, wskazujących na właściwości

utleniających.

: Brak danych

Dolna granica wybuchowości : Niedostępny Górna granica wybuchowości : Niedostępny

Temperatura zapłonu : 200 °C (Metoda Cleveland Open Cup Method (Otwartego Kubka))

Temperatura samozapłonu : Brak danych
Temperatura rozkładu : Brak danych
pH : Brak danych
Lepkość, kinematyczna : Brak danych
Lepkość, dynamiczna : Brak danych

Rozpuszczalność : Woda: nierozpuszczalny

Współczynnik podziału n-oktanol/woda

(Log Kow)

: Niedostępny

Współczynnik podziału n-oktanol/woda : Nie dotyczy
Prężność pary : Brak danych
Ciśnienie pary przy 50°C : Niedostępny
Gęstość : Niedostępny
Gęstość względna : 0,98 (15°C)
Gęstość pary : Brak danych
Charakterystyka cząsteczek : Nie dotyczy

9.2. Inne informacje

9.2.1. Informacje dotyczące klas zagrożenia fizycznego

Brak dodatkowych informacji

9.2.2. Inne właściwości bezpieczeństwa

Szybkość parowania względne (octan

butylu=1)

: Brak danych

Inne właściwości : Punkt pour : -35 °C

SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność

10.1. Reaktywność

W normalnych warunkach nieobecne. Odniesienia do innych sekcji: 10.4 & 10.5.

10.2. Stabilność chemiczna

Stabilny w warunkach normalnych.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Brak znanych niebezpiecznych reakcji w normalnych warunkach użycia.

strona: 9/17 Wersja nr: 12.0 Data wydania: 20/02/2024

CLP095

Zastępuje: 26/08/2021

10.4. Warunki, których należy unikać

Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić. Chronić przed bezpośrednim światłem słonecznym. Bezpieczne postępowanie: patrz sekcja 7.

10.5. Materialy niezgodne

Silne utleniacze. Gaz . Bezpieczne postępowanie: patrz sekcja 7.

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Tlenki węgla (CO, CO2). Tlenki fosforu. Odniesienia do innych sekcji 5.2.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne

11.1. Informacje na temat klas zagrożenia zdefiniowanych w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008

Toksyczność ostra (doustnie) : Nie sklasyfikowany (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są

spełnione)

: Nie sklasyfikowany (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są Toksyczność ostra (skórnie)

spełnione)

Toksyczność ostra (inhalacja) : Nie sklasyfikowany (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są

spełnione)

tris (metylofenylo) fosforan (1330-78-5)	
LD50/doustnie/szczur	> 5000 mg/kg
LD50 doustnie	> 5000 mg/kg
LD50/na skórę/królik	3700 mg/kg
LD50 przez skórę	3700 mg/kg

2,3-epoksypropylo neodekanian (26761-45-5)		
LD50/doustnie/szczur	> 2000 mg/kg [OECD Test Guideline 420]	
LD50 doustnie	> 2000 mg/kg [OECD Test Guideline 420]	
LD50/na skórę/szczur	> 2000 mg/kg [OECD Test Guideline 420]	
LD50 przez skórę	> 2000 mg/kg [OECD Test Guideline 420]	
LC50/wdychanie/4h/szczur	> 0,24 mg/l/4h	
LC50 Inhalacja - Szczur (Pary)	> 0,24 mg/l/4h	

Działanie żrące/drażniące na skórę Nie sklasyfikowany

pH: Brak danych

Informacje dodatkowe (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione) : Nie sklasyfikowany

Poważne uszkodzenie oczu/działanie

drażniące na oczy pH: Brak danych

Informacje dodatkowe : (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione)

Działanie uczulające na drogi oddechowe

lub skórę

: Może powodować reakcję alergiczną skóry.

Działanie rakotwórcze : Nie sklasvfikowany

Informacje dodatkowe : (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione)

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze : Podejrzewa się, że powoduje wady genetyczne (droga pokarmowa).

strona: 10 / 17 Wersja nr: 12.0

Data wydania: 20/02/2024

Zastępuje: 26/08/2021

CLP095

Szkodliwe działanie na rozrodczość : Nie sklasyfikowany

Informacje dodatkowe : (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione)

Działanie toksyczne na narządy docelowe – : Nie sklasyfikowany

narażenie jednorazowe

Informacje dodatkowe : (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione)

Działanie toksyczne na narządy docelowe - : Nie sklasyfikowany

narażenie powtarzane

Informacje dodatkowe

: (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione)

Zagrożenie spowodowane aspiracją : Nie sklasyfikowany

Informacje dodatkowe : (W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione)

Compressor Oil ND11	
Lepkość, kinematyczna	Brak danych

11.2. Informacje o innych zagrożeniach

11.2.1. Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Niepożądanych skutkach dla zdrowia spowodowanych przez właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

: Mieszanina nie zawiera substancji włączonej(-ych) do wykazu ustanowionego zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia REACH ze względu na właściwości zaburzające układ hormonalny lub nie jest zidentyfikowana jako zaburzająca układ hormonalny zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/2100 lub w rozporządzeniu Komisji (UE) 2018/605 w stężeniu równym lub większym niż 0,1 % wag.

11.2.2. Inne informacje

Inne informacje

: Symptomy związane z właściwościami fizycznymi, chemicznym i toksykologicznymi, Celem uzyskania dodatkowych informacji, patrz sekcja 4

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne

12.1. Toksyczność

Oddziaływanie na środowisko naturalne

: Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego, krótkotrwałe (ostre) Stwarzające zagrożenie dla środowiska

wodnego, długotrwałe (przewlekłe)

: Nie sklasyfikowany

: Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

tris (metylofenylo) fosforan (1330-78-5)		
LC50 - Ryby [1]	0,6 mg/l Oncorhynchus mykiss (pstrąg tęczowy)	
EC50 - Skorupiaki [1]	0,146 mg/l Daphnia magna (rozwielitka)	
EC50 72h - Algi [1]	> 2,5 mg/l Pseudokirchneriella subcapitata	
NOEC dla toksyczności przewlekłej dla ryb	0,01 mg/l (Jordanella floridae)	
NOEC (przewlekła) skorupiaki	0,1 mg/l Daphnia magna (rozwielitka)	

2,3-epoksypropylo neodekanian (26761-45-5)	
LC50 - Ryby [1]	5 mg/l Oncorhynchus mykiss (pstrąg tęczowy)

strona : 11 / 17 Wersja nr : 12.0

Data wydania : 20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

2,3-epoksypropylo neodekanian (26761-45-5)	
EC50 - Skorupiaki [1]	4,8 mg/l Daphnia magna (rozwielitka)
EC50 72h - Algi [1]	2,9 mg/l Pseudokirchneriella subcapitata

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Compressor Oil ND11	
Trwałość i zdolność do rozkładu	Brak dodatkowych informacji.

tris	tris (metylofenylo) fosforan (1330-78-5)		
Trwałość i zdolność do rozkładu Łatwo ulega biodegradacji.			
Biodegradacja		80 % (28 dni) [OECD Test Guideline 301C]	

2,3-epoksypropylo neodekanian (26761-45-5)			
Trwałość i zdolność do rozkładu Trudno ulegający biodegradacji.			
Biodegradacja	7 % (28 dni) [OECD Test Guideline 301C]		

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Compressor Oil ND11		
Współczynnik podziału n-oktanol/woda	Nie dotyczy	
Zdolność do bioakumulacji	Brak dodatkowych informacji.	

tris (metylofenylo) fosforan (1330-78-5)	
Współczynnik podziału n-oktanol/woda	5,93

2,3-epoksypropylo neodekanian (26761-45-5)		
Współczynnik podziału n-oktanol/woda	4,4 (at 25 °C (at pH 6.7)	

12.4. Mobilność w glebie

Compressor Oil ND11		
Ekologia - gleba	Brak danych.	

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Compressor Oil ND11			
Wyniki oceny właściwości PBT	Nie zawiera substancji PBT i/lub vPvB ≥ 0,1% ocenionych zgodnie z załącznikiem XIII REACH		

strona : 12 / 17 Wersja nr : 12.0

Data wydania : 20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

12.6. Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Niepożądanych skutkach dla środowiska spowodowanych przez właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego : Mieszanina nie zawiera substancji włączonej(-ych) do wykazu ustanowionego zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia REACH ze względu na właściwości zaburzające układ hormonalny lub nie jest zidentyfikowana jako zaburzająca układ hormonalny zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/2100 lub w rozporządzeniu Komisji (UE) 2018/605 w stężeniu równym lub większym niż 0,1 % wag.

12.7. Inne szkodliwe skutki działania

Inne szkodliwe skutki działania : Brak danych.

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Zalecenia dotyczące usuwania produktu/opakowania

: Unikać uwolnienia do środowiska. Uważać na pozostałości lub opary znajdujące się w beczkach. Nigdy nie stosować ciśnienia do opróżniania pojemnika. Nie palić pustych beczek i nie przecinać ich palnikiem. Bezpiecznie usunąć puste pojemniki i odpady. Bezpieczne postępowanie: patrz sekcja 7. Przestrzegać wskazówek producenta lub dostawcy dotyczących odzysku lub wtórnego wykorzystania. Recykling jest lepszy od usuwania czy spalania. Jeżeli recykling nie jest możliwy, usuwać zgodnie z lokalnymi rozporządzeniami dotyczącymi usuwania odpadów. Zużyte opakowania są traktowane jako tworzywo. Usunąć zanieczyszczone materiały zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Europejski Katalog Odpadów (2001/573/EC, : Usuwać produkt i pojemnik jako niebezpieczne odpady 75/442/EEC, 91/689/EEC) Kody odpadów powinny być przypisane przez użytkowi

Kody odpadów powinny być przypisane przez użytkownika, najlepiej po konsultacji z władzami zarządzającymi usuwaniem odpadów Następujące Kody Odpadów są jedynie propozycjami: Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne) (15 01 10*)

13 08 99* - 13 08 99* inne niewymienione odpady (CH: 13 08 99*ds).

SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu

Zgodnie z wymogami ADR / RID / IMDG / IATA / ADN

ADR	IMDG	IATA	ADN	RID	
14.1. Numer UN lub	numer identyfikacyjny ID	<u>)</u>	<u> </u>	<u>'</u>	
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
14.2. Prawidłowa naz	zwa przewozowa UN		•	•	
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
14.2 Vlass/ -) =====					
	zenia w transporcie	NP - data	NP - det	NP - det -	
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
14.4. Grupa pakowania					
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
14.5. Zagrożenia dla	<u>środowiska</u>		_		
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	

strona : 13 / 17 Wersja nr : 12.0

Data wydania : 20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

ADR	IMDG	IATA	ADN	RID	
Brak dodatkowych informacji					

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Szczególne środki ostrożności dla

użytkowników

: Brak danych

- Transport drogowy

Nie dotyczy

- transport morski

Nie dotyczy

- Transport lotniczy

Nie dotyczy

- Transport śródlądowy

Nie dotyczy

- Transport kolejowy

Nie dotyczy

14.7. Transport morski luzem zgodnie z instrumentami IMO

Kod: IBC : Nie dotyczy.

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

15.1.1. Przepisy UE

Załącznik XVII do rozporządzenia REACH (warunki ograniczeń)

Lista ograniczeń (REACH, załącznik XVII)			
Kod referencyjny Dotyczy		Wpisać tytuł lub opis	
3(b)	Compressor Oil ND11 ; tris (metylofenylo) fosforan ; 2,3- epoksypropylo neodekanian	Substancje lub mieszaniny, które odpowiadają kryteriom jednej z poniższych klas lub kategorii zagrożenia określonych w załączniku l rozporządzenia (WE) nr 1272/2008: Klasy zagrożenia 3.1–3.6, klasa 3.7 – działanie szkodliwe na funkcje rozrodcze i płodność lub na rozwój, klasa 3.8 – działanie inne niż narkotyczne, klasy 3.9 i 3.10	
3(c)	Compressor Oil ND11 ; tris (metylofenylo) fosforan ; 2,3- epoksypropylo neodekanian	Substancje lub mieszaniny, które odpowiadają kryteriom jednej z poniższych klas lub kategorii zagrożenia określonych w załączniku l rozporządzenia (WE) nr 1272/2008: Klasa zagrożenia 4.1	

Załącznik XIV REACH (Lista zezwoleń)

Nie zawiera substancji wymienionej w załączniku XIV do rozporządzenia REACH (Lista zezwoleń)

Lista kandydacka REACH (SVHC)

Nie zawiera substancji wymienionych na liście kandydackiej REACH

strona : 14 / 17
Wersja nr : 12.0
Data wydania :

20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

Rozporządzenie PIC (UE 649/2012, zgoda po uprzednim poinformowaniu)

Nie zawiera substancji wymienionych na liście PIC (rozporządzenie UE 649/2012 w sprawie wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów)

Rozporządzenie w sprawie POP (UE 2019/1021, Trwałe Zanieczyszczenia Organiczne)

Nie zawiera substancji wymienionych na liście POP (Rozporządzenie UE 2019/1021 w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych)

Rozporządzenie w sprawie zubożenia warstwy ozonowej (UE 1005/2009)

Nie zawiera substancji wymienionych w wykazie niszczenia ozonu (rozporządzenie UE 1005/2009 w sprawie substancji niszczących warstwe ozowa)

Rozporządzenie w sprawie produktów podwójnego zastosowania (428/2009)

Nie zawiera substancji podlegających rozporządzeniu Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiającemu wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania.

Rozporządzenie w sprawie prekursorów materiałów wybuchowych (UE 2019/1148)

Nie zawiera substancji wymienionych na liście prekursorów materiałów wybuchowych (rozporządzenie UE 2019/1148 w sprawie wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów materiałów wybuchowych)

Rozporządzenie w sprawie prekursorów narkotyków (WE 273/2004)

Nie zawiera żadnej substancji wymienionej(-ych) na liście prekursorów narkotyków (Rozporządzenie WE 273/2004 w sprawie wytwarzania i wprowadzania do obrotu niektórych substancji wykorzystywanych do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych)

15.1.2. Przepisy krajowe

Francja

Choroby zawodowe					
Kod	Opis				
RG 34	Choroby spowodowane alkilem, arylem lub fosforanami alkilowo-arylowymi, pirofosforanami i tiofosforanami oraz innymi produktami fosforoorganicznymi, estorazami cholinowymi jak również fosforoamidami estorazo-cholinowe				
Installations classées					
No ICPE	Désignation de la rubrique	Code Régime	Rayon		
na	Not Applicable	na	na		

No ICPE

Niemcy

Holandia

Klasa zagrożenia dla wody (WGK) Rozporządzenie o niebezpiecznych incydentach (12. BlmSchV)

: WGK 2, zagrożenie wodne (Klasyfikacja zgodna z AwSV, Załącznik 1).
: Nie podlega Rozporządzenie o niebezpiecznych incydentach (12. BlmSchV)

,

Waterbezwaarlijkheid

: A (3) - niebezpieczne dla organizmów wodnych, mogą mieć długoterminowe niebezpieczne skutki w środowisku wodnym

SZW-lijst van kankerverwekkende stoffen SZW-lijst van mutagene stoffen

. Żaden składnik nie znajduje się na liście. Żaden składnik nie znajduje się na liście

strona: 15 / 17
Wersja nr: 12.0

Data wydania : 20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

SZW-lijst van reprotoxische stoffen -

Borstvoeding

SZW-lijst van reprotoxische stoffen -

Vruchtbaarheid

SZW-lijst van reprotoxische stoffen -

Ontwikkeling

: Żaden składnik nie znajduje się na liście

: tris (metylofenylo) fosforan znajduje się na liście

: Żaden składnik nie znajduje się na liście

Dania

Duńskie regulacje krajowe (dodatkowe)

: Podczas użytkowania i usuwania muszą być przestrzegane wymagania duńskiego urzędu ds. środowiska pracy dotyczące pracy przy czynnikach rakotwórczych

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Nie dotyczy

Przeprowadzono ocenę bezpieczeństwa chemicznego odnośnie następujących substancji obecnych w tej mieszance tris (metylofenylo) fosforan

SEKCJA 16: Inne informacje

Wskazanie zmian:

2	Identyfikacja zagrożeń	Zmodyfikowano	
3	Skład/informacja o składnikach	Zmodyfikowano	
7.2	Materiały niezgodne	Dodano	
7.2	Niemiecka klasa przechowywania (LGK)	Zmodyfikowano	
8.2	Ochrona rąk	Zmodyfikowano	
12.1	Oddziaływanie na środowisko naturalne	Zmodyfikowano	
14	Informacje dotyczące transportu	Usunięto	
15.1	Waterbezwaarlijkheid	Zmodyfikowano	
15.1	Installations classées	Zmodyfikowano	
15.1	12 Rozporządzenie wdrażające ustawę federalną o kontroli immisji - 12.BImSchV	Usunięto	

Skróty i akronimy:

TLV = Wartości dopuszczalne
STEL = Dopuszczalne granice narażenia krótkotrwałego
toksyczną, trwałą w środowisku i ulegającą bioakumulacji (PBT).
bardzo trwałą w środowisku i ulegającą dużej bioakumulacji (vPvB).
ABM = Algemene beoordelingsmethodiek (Ogólna metodologia oceny)
ADN = Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu po Renie towarów niebezpiecznych ADR = Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych CLP = klasyfikacja, oznakowanie i pakowanie substancji i mieszanin zgodnie z rozporządzeniem 1272/2008/WE IATA = Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych IMDG = Międzynarodowy kodeks ładunków niebezpiecznych LEL = Dolna granica wybuchowości UEL = Górna granica wybuchowości REACH = System rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów
BTT = Czas przenikania (maksymalnie dopuszczalny czas noszenia)
DMEL = Pochodny poziom powodujący minimalne zmiany
DNEL = Pochodny niepowodujący efektów poziom
EC50 = średnie skuteczne stężenie

strona : 16 / 17 Wersja nr : 12.0

Data wydania : 20/02/2024

Zastępuje : 26/08/2021

CLP095

EL50 = Średni skute czny poziom
ErC50 = EC50 oparte o zmniejszenie szybkości wzrostu
ErL50 = EL50 oparte o zmniejszenie szybkości wzrostu
EWC = Europejski Katalog Odpadów
LC50 = Stężenie substancji powodujące śmierć 50% populacji organizmów testowych
LD50 = Dawka powodująca śmierć 50% populacji organizmów testowych
LL50 = Średni poziom śmiertelny
NA = Nie dotyczy
NOEC = Najwyższe stężenie substancji, przy którym nie obserwuje się działań
NOEL: poziom, przy którym nie obserwuje się szkodliwych zmian
NOELR = Nieobserwowany wpływ stopnia obciążenia
NOAEC = Stężenie, przy którym nie obserwuje się szkodliwych działań
NOAEL = Poziom braku obserwowalnych efektów negatywnych
N.O.S. = inaczej nie określone (ang. Not Otherwise Specified)
OEL = Limity narażenia zawodowego – Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe (STEL)
PNEC = Przewidywane niepowodujące efektów stężenie
Ilościowa zależność pomiędzy strukturą a reaktywnością (QSAR)
STOT = Działanie toksyczne na narządy docelowe
TWA = średnia ważona w czasie
VOC = Lotne związki organiczne
WGK = Wassergefährdungsklasse (Water Hazard Class under German Federal Water Management Act)

Żródla danych źródłowych użyte do sporządzenia karty

Wskazówki dot. szkolenia

Inne informacje

Krajowy przedstawiciel

- : ECHA (Europejska agencja chemikaliów). LOLI. Informacje na temat dostawcy : SDS "ND-OIL 11", supplier DENSO Corporation, revision 10.10.2022.
- : Szkolenie personelu w zakresie stosowania dobrych praktyk. Obsługiwanie wyłącznie przez wykfalifikowany i upoważniony personel.
- : Klasyfikacja Sposób oceny: Metoda obliczeniowa CLP (Wyrób 9). Ocenę zagrożeń wynikających z właściwości fizykochemicznych: Podane informacje są oparte na badaniach mieszaniny.

Poland:

Toyota Motor Poland Co., Ltd. Sp. z o.o. ul. Konstruktorska 5, 02-673 Warsaw, Poland

Tel: +48 22 449 05 00

Pełne brzmienie zwrotów H i EUH:

Aquatic Acute 1	Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego – zagrożenie ostre, kategoria 1
Aquatic Chronic 1	Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego – zagrożenie przewlekłe, kategoria 1
Aquatic Chronic 2	Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego – zagrożenie przewlekłe, kategoria 2
Aquatic Chronic 3	Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego – zagrożenie przewlekłę, kategoria 3
H317	Może powodować reakcję alergiczną skóry.
H341	Podejrzewa się, że powoduje wady genetyczne.
H361	Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność lub na dziecko w łonie matki.
H400	Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.
H410	Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.
H411	Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.
H412	Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

strona: 17 / 17

Wersja nr: 12.0

Data wydania: 20/02/2024

CLP095

Zastępuje: 26/08/2021

Muta. 2	Działanie mutagenne na komórki rozrodcze, kategoria 2
Repr. 2	Działanie szkodliwe na rozrodczość, kategoria 2
Skin Sens. 1	Działanie uczulające na skórę, kategoria 1

zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 (REACH) ze zmianą wprowadzoną rozporządzeniem (UE) 2020/878 Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr. 1272/2008 [CLP]
Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr. 1272/2008 [CLP]

Informacja zawarta w Karcie Charakterystyki Substancji Niebezpiecznej jest zgodna z poziomem naszej wiedzy, informacja i stan wiedzy na dzień publikacji. Informacja przeznaczona jedynie jako wskazówka dla bezpiecznego operowania, używania, przetwarzania, magazynowania, transportu, usuwania i uwolnienia nie wymaga ostrzegania ani odbioru jakościowego. Informacja dotyczy jedynie szczególnych zastosowań materiałów i może nie być aktualna dla tego materiału użytego w połączeniu z innymi materiałami lub w innym procesie, chyba że wymieniony w tekście.